

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Aprowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok II

13 kwietnia 1946

Nr 15

Zabudowa Starego Miasta w Poznaniu

W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu odbyło się zebranie zainteresowanych kół gospodarczych oraz właścicieli nieruchomości w sprawie planowanej zabudowy Starego Rynku i sąsiednich ulic w ramach dawnych murów fortecznych.

Zebranie zagałł prezes Izby p. Stefan Kałamański.

Na wstępie w. prezydent miasta i dyrektor Poznańskiej Dyrekcji Odbudowy, arch. Cieśliński, zobrazował stan zniszczeń Poznania, który ocenia się na 55 procent, z czego 40 proc. przypada na śródmieście. Największe straty poniósł Stary Rynek, gdzie na 77 budynków ocalało zaledwie 19. Częściowo zachował się Stary Ratusz, którego najstarsze i najcenniejsze części ocalały. Ogółem w Śródmieściu uległo zniszczeniu 359 budynków, z czego 131 w 100%-tach. Szkody ocenia się na 47,5 milionów złotych według cen przedwojennych. Według obecnych kosztów trzeba kwotę tę pomnożyć co najmniej przez 30, co dałoby około 1½ miliarda złotych.

Z kolei wygłosił referat urbanista Zarządu Miejskiego inż. Zieliński, który zapoznał zebranych z dziejami urbanistyki miasta Poznania poczynając od pierwszego celowego i racjonalnego projektu zabudowy miasta z r. 1253.

Przechodząc do sytuacji po wojennej stwierdził, że stare dzielnice miasta, w szczególności Starego Miasta położone dookoła Starego Rynku, uznane zostały obwieszczeniem wojewody Poznańskiego jako teren zabytkowy. — Jest to dzielnica, nawiązująca do dawnej przeszłości z przed rozbiorów i jako taka jest nieodzowna w tak dużym organizmie jak Poznań. Dążyć więc trzeba do przywrócenia dawnego charakteru zabudowy tej dzielnicy, chociażby realizacja miała rozprzestrzeniać się na dziesiątki lat.

Tereny miasta Poznania, leżące w obrębie dawnych murów średniowiecznych, mają wrócić do dawnego swego wyglądu i charakter ten ma się utrzymać na stałe. Również i życie biegające na tych terenach musi otrzymać pewne ramy i do tych ram dostosować się. Plan ułożenia życia w pewnych

określonych normach, nawiązując do dawnych tradycji i wypełniając współczesne postulaty higieny i bezpieczeństwa pracy, musi umożliwiać jednak dalszy rozwój gospodarczy tych dzielnic!

Tak pojęty charakter Starego Miasta powinien zgodnie łączyć w sobie dwa elementy:

1. musi z całym pietyzmem podkreślać historyczną stronę tradycji budynków i kultury Poznania,
2. musi posiadać realne, współczesne życie gospodarcze.

Jak wynika z tego, Stare Miasto ani Stary Rynek nie mają być żadnym muzeum.

Ażeby móc podkreślić historyczną stronę tradycji budynków Poznania, należy wykluczyć z tego terenu wszelkie elementy gospodarcze wyraźnie nowoczesne, np.: fabryki, warsztaty mechanicznej obróbki metali, kina a nawet teatry. Musimy również wykluczyć te elementy życia gospodarczego, które mogą powodować hałas, zanieczyszczać powietrze lub przyczyniać się ze względów higieny pracy lub innych do przeróbek budowlanych, niezgodnych z charakterem ogólnym budownictwa, jaki będzie obowiązywał na terenach staromiejskich.

Nie wszystkie tereny Starego Miasta posiadają ten sam walor zabytkowy. Historyczny charakter, — względnie — współczesne życie gospodarcze będą więc w różnych częściach Starego Miasta rozmaite wywierać piętno. Z tego powodu możemy wydzielić z ogólnych terenów staromiejskich części charakterystyczne, mianowicie:

1. Stary Rynek jako część zabytkowo-reprezentacyjną,
2. ulice: Wielką, Żydowską i Szewską — ze względu na przelotność komunikacyjną jako centrum handlu hurtowego, połączonego ze składnicami,
3. resztę terenów o charakterze mieszkaniowo-handlowo-rzemieślniczym.

Na Starym Rynku mamy zgrupowane kilka cenniejszych budynków ze wspaniałym Starym Ratuszem na czele. Ratusz Poznański znany w całej Europie jako perła architektury, musi posiadać odpowiednią dla siebie oprawę. Oprawą tą jest dla niego cały Stary Rynek.

W tym numerze:

Zabudowa Starego Miasta w Poznaniu — Ulgi podatkowe dla repatriantów i ziem odzyskanych — Publiczna gospodarka lokalami — Poradnik księgowego — Kom. Wlkp. Związku Zrzeszeń Kupieckich — Święcone dla żołnierzy — Składanie kaucji — Komunikaty.

W najbliższych numerach:

Dekret o podatku dochodowym — Wpis do rejestru handlowego i jego znaczenie — Poradnik księgowego — Zadania cechów rzemieślniczych — Handel zagraniczny — Komunikaty.

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel

Tutaj więc życie gospodarcze powinno się w większym niż gdzieindziej stopniu podporządkować reprezentacyjnemu charakterowi architektury tej części Starego Miasta. Ten reprezentacyjny charakter Starego Rynku pociąga za sobą jednak pewne skutki:

1. Ażeby osiągnąć wysoki poziom architektoniczny budynków leżących przy Starym Rynku, musi się — oprócz studiów historycznych — każdego poszczególnego obiektu, prócz historycznego opracowania szczegółów budowlanych — jeszcze zestroić to wszystko z całością.
2. Dla przechodniów jednym z najważniejszych elementów ulicy jest wystawa sklepowa. W tak reprezentacyjnym miejscu jak Stary Rynek, musi obowiązywać również wysoki poziom wystaw sklepowych.
3. Komunikacja łącząca Stary Rynek z resztą miasta ma zostać zmieniona. Zamiast tramwaju, który przez sieć drutów rozpiętych oszpeca każdą ulicę, a przez zgrzyty hamulców powoduje wieczne hałasy, wprowadzony zostanie autobus, łączący Stary Rynek z dzielnicami na wschodnim brzegu rzeki (od pl. Wolności do św. Jana z przystankami).

Z poprzednich trzech punktów wynikają jednak zastrzeżenia co do rodzaju przedsiębiorstw (branż), mających się usadowić na Starym Rynku. **Względny komunikacyjny i transportowy** wyklucają ze Starego Rynku wszelkie hurtownie, połączone ze składnicami, dostępnymi jedynie ze strony tego reprezentacyjnego placu. Natomiast handel hurtowy, nie połączony ze składami, a więc: biura — powinny znaleźć sobie miejsce na I. i II. piętrze kamienic Starego Rynku. Również nawiązując do historycznych tradycji dawnych kupców poznańskich — pomyślano o tym, aby od strony reprezentacyjnej placu umieścić biura handlowe, natomiast w tak zwanych dawniej „Intermachach” czyli tylnich częściach posesji od ulicy Koziej, Kramarskiej, Klasztornej lub Sierociej, mieć składnice dostępne dla biur przez podwórze, niestety względny komunikacyjny nie pozwalają na tę inicjatywę, gdyż ze względu na wąskość tych uliczek, postój samochodów ciężarowych byłby dość utrudniony.

Względny estetyczny wystaw sklepowych nie zalecają urządzenia na Starym Rynku detalicznych składów nabiału, kolonialnych, rzeźnickich, jarzyn etc.

Pałace, względnie budynki o charakterze pałacowym powinny otrzymać specjalne przeznaczenie, n. p.: dla Związków Zrzeszeń Literacko-Artystycznych, dla biur reprezentacyjnych „Ymki”, dla konsulatów, ewentl. mieszkanie reprezentacyjne dla wojewody wzgl. prezydenta miasta. Wchodziłoby tu w rachubę: Pałac Działyńskich, Mielżyńskich, nr 44, 95 i 96.

Osobnym zagadnieniem jest umieszczenie na Starym Rynku rzemiosła. Bezwarunkowo rzemiosło w tradycji historycznej jest związane z nim w dużo mniejszym stopniu niż handel. Największą trudnością jest połączenie z rzemiosłem zagadnienie higieny pracy. Wsuwa się ono na pierwszy plan. Wiele z rzemiosła wymaga dla wykonywania swego zawodu specjalnie korzystnych warunków oświetlenia.

Ponieważ w starych domach głębokość traktów jest dość znaczna, wymagałyby one większej powierzchni okien. W pomieszczeniach frontowych ściśle określony charakter fasady uniemożliwia powiększenie ich. Można by tu się powołać na duże otwory okienne w starych domach holender-

skich oraz stare otwory okienne podwórzowe, sięgające tradycją renesansu w Krakowie. Należy stanowczo stwierdzić, że w nowoczesnym życiu gospodarczym względy społeczne (w tym wypadku higiena pracy) stoją przed innymi. Natomiast bez żadnych zastrzeżeń mogłoby się umieścić handel hurtowy przy ul. Wielkiej, Żydowskiej i Szewskiej. Ulica Wielka już przed wojną posiadała ten charakter. Skłaniają do tego obecnie względy komunikacyjne, gdyż z tym rodzajem handlu związany jest większy ruch samochodów ciężarowych i postaje ich przed składnicami. Wszystkie te ulice będą posiadały dogodne połączenie z dzielnicowymi arteriami komunikacyjnymi za pomocą poszerzonych Małych Garbar oraz przez ul. Nadbrzeżną, łączącą w przyszłości Małe Garbary z mostami na Warcie i Wałami Królowej Jadwigi.

Wielkie Garbary, gdzie handel mógłby osiąść jedynie chwilowo, zostaną jak z tego wynika, zlikwidowane.

Naokoło Starego Miasta powstanie niezbyt szeroki pas zieleni, wykorzystany na promenady i zadrzewienie, których obecnie w tej części miasta właściwie niema.

Ostatnim zagadnieniem omawianym — nadzwyczaj ważnym — jest uzdrowienie bloków mieszkalnych na terenie całego Starego Miasta. Musi więc tu być stanowczo zaprowadzona wspólnota podwórzowa. Wszystkie podwórza w obrębie bloku muszą tworzyć otwartą całość, obudowaną jedynie od strony ulic. Wszelkie dobudówki pochodzące z czasów późniejszych mają być usunięte, (rozebrane) podwórza połączone, — jeżeli względy zabytkowe nie sprzeciwiają się temu — trakty budowlane spłycone, a środkowa część wolna, dająca ubikacjom, leżącym od strony podwórzowej, więcej światła i powietrza albo wyłożona porządnie płytami chodnikowymi i skanalizowana albo jeśli wielkość podwórza na to pozwoli, zamieniona na trawnik z paroma drzewami i przejściami chodnikowymi. Każdy blok mieszkalny po komisyjnym zbadaniu go z punktu widzenia historycznego, zdrowotnego i gospodarczego zostanie ściśle nakreśloną tylną linią zabudowy nieprzekraczalną w żadnym wypadku.

Po referacie inż. Zielińskiego wywiązała się obszerna i żywa dyskusja, w której wszyscy mówcy kładli specjalny nacisk na konieczność utrzymania Starego Rynku jako centrum handlu m. Poznania, występując zwłaszcza gorąco przeciwko projektowi pozbawienia go komunikacji tramwajowej, jako normalnego i w obecnych warunkach najpraktyczniejszego środka komunikacji w mieście. Podzielono pogląd referenta, że takie zakłady jak rzeźnictwo, lub t. p. niemiłe dla oka i zanieczyszczające powietrze, nie powinny znaleźć miejsca na Starym Rynku. Podkreślano również ten moment, że nie stać nas na burzenie niczego, co stoi i pod tym względem budynki te musiałyby się wyłamywać z ogólnego planu zabudowy miasta, tak że dopiero jakaś katastrofa powodująca zniszczenie tych budynków mogłaby w przyszłości umożliwić dostosowanie ich do planu zabudowania. Podkreślano konieczność odpowiedniego informowania zainteresowanych o zamierzeniach Zarządu Miejskiego, w którym to względzie w-prezydent arch. Cieśliński zwrócił uwagę, że każdy zainteresowany otrzymuje w Zarządzie Miejskim informacje jemu potrzebne. Wyrażając zadowolenie ze zorganizowania tej konferencji zebrani prosili o kontynuowanie takich zebrań informacyjnych, w szczególności o zapoznanie w najbliższym czasie kół gospodarczych z planem zabudowy całego miasta.

Ulgi podatkowe dla Repatriantów i Ziem Odzyskanych

Repatrianci osiedleni na naszych terenach zarówno na roli jak i pozostający na placówkach gospodarczych domagają się przyznania im ulg podatkowych, powołując się na odnośne umowy międzynarodowe.

Takich samych ulg domagają się w myśl elementarnych zasad słuszności osiedleńcy na ziemiach odzyskanych.

Placówki czy organizacje gospodarcze na naszych terenach nie są należycie zorientowane, czy i w jakich rozmiarach przedmiotowe ulgi podatkowe istotnie przysługują, a sami repatrianci oraz osiedleńcy błędzą co do tego raczej w sferze przypuszczeń niżeli konkretnych informacji.

Stąd też uważamy za konieczne naświetlić wszystko co odnośnie tego tak pilnego i palącego zagadnienia dotychczas zrobiono i co się zrobić powinno.

1. Ulgi dla repatriantów.

Według najnowszych w tej mierze zarządzeń władz centralnych z marca 1946 r. sprawa przyznania ulg podatkowych dla podatników - repatriantów uregulowana została w sposób następujący:

I.

Za podatników - repatriantów korzystających z ulg podatkowych uważa się tych wszystkich podatników, którzy:

1. w okresie do 1 września 1939 r. mieli stałe miejsce zamieszkania na terenie Litewskiej, Białoruskiej i Ukraińskiej S. R. R., a w okresie od 1 stycznia 1944 r. do 30 czerwca 1946 r. zostali lub zostaną w myśl układów zawartych pomiędzy P. K. W. N. a rządami wymienionych republik

przesiedleni do Polski, oraz ci z wyżej wymienionych podatników, którzy w związku z b. okupacją niemiecką znaleźli się przymusowo poza terenem Polski i w okresie do 30 czerwca 1946 r. wrócili lub wrócą na tereny Państwa Polskiego;

2. w okresie do 22 lipca 1944 r. zamieszkiwali na terenie Państwa Polskiego, lecz wskutek działań wojennych znaleźli się w tym okresie czasu na terenach Litewskiej, Białoruskiej lub Ukrainiejskiej S. R. R. oraz ci z wyżej wymienionych podatników, którzy w związku z b. okupacją niemiecką znaleźli się przymusowo poza terenem Polski a w czasie od 1 stycznia 1944 r. do 30 czerwca 1946 r. zostaną przesiedleni albo wrócą do Polski i obiorą miejsce zamieszkania i zarobkowania inne niż to, które mieli do dnia 22 lipca 1944 r.;

3. przedstawia zaświadczenia Państwowego Urzędu Repatriacyjnego o zakwalifikowaniu ich przez ten Urząd bądź jego oddziały jako repatriantów z terenów, o których mowa powyżej w pkt. 1 oraz 2. Zaświadczenie udzielone osobie narodowości polskiej, która przed dniem 1 września 1939 r. nie posiadała obywatelstwa polskiego, daje mimo to podstawę do ulg.

II.

Ulg przyznaje się na wniesione podania w następującym rozmiarze:

1. Zwalniania się całkowicie od podatków państwowych repatriowane gospodarstwa wiejskie (osoby, które objęły gospodarstwa wiejskie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej — od tych gospodarstw), o ile ich posiadacze zostali przesiedleni lub wrócili do Polski:
 - a) w czasie od 1 stycznia 1944 r. do 30 czerwca 1945 r. — na okres lat 1944 i 1945,
 - b) w czasie od 1 lipca 1945 r. do 31 grudnia 1945 r. — na okres lat 1945 i 1946,
 - c) w czasie od 1 stycznia 1946 r. do 30 czerwca 1946 r. — na okres lat 1946 i pierwsze półrocze 1947 r.
2. Pracowników wszelkiego rodzaju zwalniania się od podatku od wynagrodzeń na tych samych zasadach co i repatriowane gospodarstwa wiejskie.
3. Pozostałych podatników — repatriantów:
 - A. jeżeli objęli placówki na terenie województw: dolnośląskiego, na polskiej części województwa śląskiego, łódzkiego — z wyłączeniem powiatów bytomskiego, zabrzańskiego i gliwickiego — na terenie województwa zachodnio-pomorskiego, mazurskiego, gdańskiego oraz na terenie powiatów przyłączonych do województwa poznańskiego, zwalniania się od wszystkich podatków państwowych — z wyjątkiem nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn oraz obowiązku nabycia kart rejestracyjnych, o ile zostali przesiedleni lub wrócili do Polski:
 - a) w okresie od 1 stycznia 1944 r. do 30 czerwca 1945 r. — za rok gospodarczy 1945;
 - b) w okresie od 1 lipca 1945 r. do 31 grudnia 1945 r. — za rok gospodarczy 1945 i I półrocze 1946;
 - c) w okresie od 1 stycznia 1946 r. do 30 czerwca 1946 r. — za rok gospodarczy 1946;
 w tych jednak przypadkach, gdy repatriant jest spółnikiem przedsiębiorstwa, zakładu lub warsztatu rzemieślniczego z innymi osobami, które nie są repatriantami, nie korzysta on z ulg w podatku obrotowym.
 - B. jeżeli objęli placówki na pozostałych terenach, zwalniania się od podatku dochodowego, o ile zostali przesiedleni lub wrócili do Polski:
 - a) w okresie od 1 stycznia 1944 r. do 30 czerwca 1945 r. za rok gospodarczy 1945,
 - b) w okresie od 1 lipca 1945 r. do 30 czerwca 1946 r. za rok gospodarczy 1945 i 1946 z warunkiem, że podatek za wspomniane lata nie przekracza 2000,— zł za każdy rok. Jeżeli wymierzony podatek byłby wyższy, to w każdym razie kwota 2000,— zł podlega mimo to umorzeniu.

III.

W stosunku do podatników — repatriantów, wymienionych powyżej w części II w punktach 1, 2 i 3 lit. A. przyznane ulgi stosowane będą od chwili powstania obowiązku podatkowego a nie dopiero po skutecznieniu wymiaru. W tych przypadkach, w których dla podatnika — repatrianta wcześniej powstał obowiązek podatkowy aniżeli moment przyznania mu ulg i o ile w związku z tym zostały dokonane przez niego w międzyczasie wpłaty na poczet podatku,

w którym repatriant korzysta z ulgi, kwoty wpłacone dobrowolnie bądź w trybie egzekucyjnym — w braku innych zaległości podatkowych — zwrócone mu zostaną w gotówce. O zwrocie sum nienależnie pobranych decyduje Urząd Skarbowy.

W stosunku do podatników — repatriantów, wymienionych powyżej w części II punkcie 3 lit. B., przyznane ulgi zastosowane będą dopiero po dokonaniu ostatecznego wymiaru za dany rok gospodarczy.

Tutaj napotykać możemy na pewne nieporozumienie: Państwowy Urząd Repatriacyjny opierając się na zawartych umowach międzynarodowych ogłasza, iż wszyscy repatrianci bez względu na miejsce osiedlenia — byleby ono znajdowało się na terytorium Polski — zwolnieni są od wszystkich podatków państwowych.

Władze skarbowe jednak, opierając się na zarządzeniu Ministerstwa Skarbu z dnia 11 września 1945 r. Nr D. V. 25076/1—3/13/35 oraz na najnowszym zarządzeniu z dnia 12 marca 1946 r. Nr D. V. 54449/1—3/13/45, odmawiają przyznania ulg repatriantom, którzy osiedlili się np. na terenach dawnego województwa poznańskiego, chyba że ulga dotyczy gospodarstw wiejskich, podatku od wynagrodzeń potrącanego pracownikom, podatku obrotowego lub podatku dochodowego ponad 2000,— zł za dany rok podatkowy.

W tym stanie rzeczy repatrianci oczywiście zasadnie kwestionują ograniczenie wprowadzone powołanym zarządzeniem ministra Skarbu i domagają się zwolnienia od wszystkich podatków państwowych po myśli ogłoszenia Państwowego Urzędu Repatriacyjnego bez żadnych ograniczeń, przy czym również zasadnie podnoszą, że władza skarbową nie może zmniejszyć na ich niekorzyść ulg przewidzianych umową międzynarodową.

Pożądane jest zatem jak najszybsze rozstrzygnięcie tej palącej sprawy przez Ministerstwo Skarbu.

Ograniczenie ulg podatkowych dla repatriantów tylko do lat 1944—1946 jest oczywiście nie wystarczające i przeczy zasadom słuszności wobec faktycznego przebiegu repatriacji.

Ulg podatkowe za rok 1944 na naszych terenach praktycznie nie wchodzi w ogóle w rachubę, za rok zaś 1945 niewątpliwie w nieznacznej mierze. Powszechnie bowiem wiadomo, że właściwa akcja repatriacyjna przypada na koniec roku 1945, a natężenie jej w chwili obecnej bynajmniej nie słabnie.

W tym stanie rzeczy przyznane ulgi podatkowe są oczywiście niewystarczające. Zachodzi zatem konieczność przedłużenia ulg co najmniej na 4 lata. Ulg podatkowe takie przyczyniłyby się wówczas poważnie do poprawy katastrofalnych warunków, w jakich repatrianci w tej chwili się znajdują.

Stoiśmy na stanowisku, że ulgami podatkowymi należałoby również objąć osoby, które przed lub w ciągu roku 1944 zostały zmobilizowane, a po zdemobilizowaniu nie miały możności wrócić do swego miejsca stałego zamieszkania, gdyż mieści się ono na terenach przesuniętych obecnie poza nasze granice wschodnie.

Osoby te nie będą mogły w świetle obowiązujących zarządzeń korzystać z ulg przewidzianych dla repatriantów z powodu niemożności wykazania się dowodami, które wyszczególniliśmy na wstępie.

Elementarne względy słuszności jednak nakazują także i tym osobom przyznanie ulg podatkowych; uzyskanie wymaganych dowodów jest w obecnych warunkach niemożliwe, gdyż z przyczyn od wymienionych osób niezależnych nie mogły one pozostać w miejscach stałego zamieszkania.

Odnosnie podatków samorządowych już w dniu 23 sierpnia 1945 r. zapowiedziano wydanie przez Ministerstwo Administracji Publicznej „w najbliższym czasie” zarządzenia w sprawie ulg podatkowych również w zakresie danin samorządowych na mocy dekretu o reformie samorządowego systemu podatkowego (Dz. U. R. P. Nr 73 z 1945 r.).

Tymczasem mamy kwiecień 1946 r. a o zarządzeniu tym jak dotąd nic nie słychać; nie przyczynia się to oczywiście do podnoszenia nastrojów pośród osiedleńców.

2. Ulg dla Ziemi Odzyskanych.

Utrzymanie i zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych jest sprawą najwyższej wagi państwowej.

Planowe i systematyczne poprowadzenie akcji osadniczej wysuwa się na czoło problemów chwili obecnej.

Stąd też przyznanie szeroko zakrojonych ulg podatkowych nie tylko repatriantom, lecz również wszystkim innym podatnikom osiadłym na ziemiach nowoprzyłączonych,

wśród których znajdują się także zdezmobilizowani żołnierze, jest palącym nakazem chwili.

Wszyscy oni napotykają na miejscu na te same co repatrianci trudności w postaci braków aprowizacyjnych, braku środków transportowych, kapitałów zakładowych, towarów oraz wykwalifikowanych pracowników.

Miejscowe władze administracyjne działając w niezmienne ciężkich warunkach dążą do zaopatrzenia napływających na ziemię zachodnią osadników w niezbędne urządzenia domowe, maszyny, środki transportu, urządzenia fabryczne itp.; staje się to jednak coraz trudniejsze do osiągnięcia z powodu ciągłego wywożenia wszelkich dóbr ruchomych z terenów osadniczych.

Województwo dolno-śląskie — według coraz częściej otrzymanych sprawozdań — zostało już w znacznej mierze оголоcone z jednej strony przez nielegalny „szaber”, z drugiej strony przez chaotyczny wywóz do województw centralnych, dokonywany przez wszelkiego rodzaju „delegatów” lub „pełnomocników” poszczególnych ministerstw.

Wspomniane braki na ziemiach nowoprzyłączonych dają się niewątpliwie dotkliwiej odczuwać niż w głębi kraju.

Słaby wzrost zaludnienia i zagospodarowania w ogóle nie rokuje szybkiego rozwoju przedsiębiorstw założonych przy dużym nakładzie energii i kosztów, a likwidacja już istniejących placówek byłaby szkoda niepowetowaną dla procesu zespolenia ziem odzyskanych.

Należy podkreślić, że nierozwiązanie jeszcze dotąd zagadnienia szeroko zakrojonych ulg podatkowych dla terenów zachodnich jest jedną z głównych przyczyn powolnego postępu akcji osadniczej.

Nie należy zapominać, że województwo poznańskie, będące rezerwuarem elementu ludzkiego przeznaczonego dla akcji osiedleńczej na nowych terenach, było przez okres 5½-letniej okupacji świadkiem szerokiego stosowania w polityce podatkowej okupanta tzw. „Oststeuerhilfsverordnung”; obejmowała ona daleko idące ulgi podatkowe na okres przeciętny lat 10-ciu i to dla okupantów, którzy obej-

mowali teren gospodarczy całkowicie zorganizowany, kwitujący i przepelniony wszelkiego rodzaju dobrami.

Osiedleńcy na ziemiach zachodnich żywią pewność, iż w stosunku do nich zastosowane będą conajmniej podobne ulgi podatkowe, ostrożniejsi zaś — w oczekiwaniu ogłoszenia odpowiednich postanowień — na zachód nie wyruszają. Zakres przyznania ulg podatkowych mógłby sreszczyć się w następujących punktach:

1. zniesienie opłat dodatkowych ponoszonych przez pracodawców na podstawie dekretu o podatku od wynagrodzeń,
2. zwolnienie dochodów z wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw przemysłowych i rzemieślniczych oraz osób wykonywujących wolne zajęcia zawodowe od podatku dochodowego; przedsiębiorstwa te i zajęcia opłacałyby jedynie podatek obrotowy,
3. przyznanie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwom handlowym ulg w podatku dochodowym w tej formie, iż wyłącza się z opodatkowania część dochodu podatkowego w następujących rozmiarach:
 - a) przy dochodzie do 100.000,— zł w stosunku rocznym — 50% tegoż dochodu,
 - b) przy dochodzie ponad 100.000,— zł do 250.000,— zł w stosunku rocznym — 40% tegoż dochodu
 - c) przy dochodzie ponad 250.000,— zł do 500.000,— w stosunku rocznym — 25 % tegoż dochodu,
4. zwolnienie gospodarstw rolnych od wszystkich dańin publicznych,
5. wprowadzenie ulg dla nowozniesionych budowli w podatku dochodowym na okres 15 lat z tym, że dotyczą one również części nieruchomości przebudowanych, a koszty objęte ulgą potrącalne są również z innych źródeł dochodu, jeżeli podatnik je posiada i podlegają one podatkowi.

Podkreślić należy, iż ulgi podatkowe przyznane być powinny na okres conajmniej 5-cioletni, gdyż nie ulega wątpliwości, że taki conajmniej okres jest niezbędny dla zagospodarowania Ziemi Odzyskanych.

mgr Z. M.

Publiczna gospodarka lokalami i kontrola najmu

III.

II. Miejskie (gminne) komisje lokalowe (mieszkaniowe) stanowią drugą instancję w sprawach kwaterunkowych. Powołują je właściwe rady narodowe ustalając ich organizację wewnętrzną i regulamin czynności. W miastach, w których będą utworzone dzielnicowe biura kwaterunkowe, miejska rada narod. powoła również dzielnicowe komisje lokalowe (mieszkaniowe) określając i podając do publicznej wiadomości ich zakres działania. W wypadku porządkowania osiedli podmiejskich władzom kwaterunkowym zainteresowanego miasta (art. 2 pkt. 3 dekretu komisje lokalowe osiedla stają się z reguły komisjami dzielnicowymi).

Do kompetencji komisji należy rozstrzyganie odwołań od decyzji władz kwaterunkowych w sprawach publicznej gospodarki lokalami wzgl. w sprawach publicznej kontroli najmu o ile nie chodzi o sprawy, w kt. rozstrzygnięcie odwołań należy do wojewódzkiej komisji lokalowej. Komisje lokalowe wykonują ponadto kontrolę społeczną nad funkcjonowaniem władz kwaterunkowych.

III. Wojewódzkie komisje lokalowe stanowią drugą instancję w sprawach, w których stroną jest osoba prawna prawa publicznego, przedsiębiorstwo lub instytucja pozostająca pod zarządem państwowym lub stowarzyszeniem wyższej użyteczności publicznej. Składają się one z członków, delegowanych przez władze rządowe i prezydium wojewódzkich rad narodowych (w Warszawie i Łodzi przez zarządy miejskie).

Poza rozstrzyganiem odwołań w charakterze drugiej instancji, wojew. komisje lokalowe udzielają zezwoleń wspomnianym wyżej instytucjom na składanie wniosków o przydzielenie lokalu, ustalają kolejność i „zasady pierwszeństwa”, wg. jakich mają być wnioski takie uwzględniane, ustalają maksymalną powierzchnię biur, zakładów i innych lokali użytkowych będących w użytkowaniu osób prawa publicznego, wykonują kontrolę i dysponują lokalami w budynkach położonych w obrębie zakładów przemysłowych lub przedsiębiorstw państwowych. Do nich należy również

wykonywanie kontroli nad władzami kwaterunkowymi z punktu widzenia publicznych potrzeb lokalowych.

Do kompetencji wojewódzkich komisji lokalowych należy również ustalanie, czy przedsiębiorstwo społeczne lub spółdzielcze ma szczególne znaczenie gospodarcze. Ustalenie takie może stanowić podstawę do orzeczenia władzy kwaterunkowej, nakazującego usunięcie dotychczasowych lokatorów z lokali potrzebnych takiemu przedsiębiorstwu (art. 25 ust. 1 pkt. c).

Stosunek tego przepisu do artykułu 17 dekretu, który mówi o prawie pierwszeństwa do uzyskania lokali, przysługującym m. i. „przedsiębiorstwu o charakterze społecznym lub działającemu w interesie publicznym”, nie jest dostatecznie jasny. Wynikało by ze stylizacji obu artykułów, że niektóre przedsiębiorstwa z art. 17 mogą uzyskać przydział lokatorów z usunięciem dotychczasowego właściciela po ustaleniu przez woj. komisję lokalową ich szczególnego znaczenia gospodarczego.

Kto rozstrzyga odwołanie w razie gdy władza kwaterunkowa nakaze usunięcie lokatora na podstawie takiego uznania wojew. komisji lokalowej? Należy przyjąć, jak się zdaje, że kompetentną do rozstrzygnięcia takiego odwołania będzie miejska komisja lokalowa nie zaś wojewódzka; ta ostatnia bowiem jest kompetentna tylko gdy chodzi o osoby prawne prawa publ. i stowarzyszenia wyższej użyteczności: wyliczenie z art. 29 pkt. a jest niewątpliwie taktywne.

IV. Nadzór państwowy z punktu widzenia interesów urzędów państwowych samorządowych i instytucji użyteczności publicznej sprawuje Państwowa Komisja Lokalowa w porozumieniu z właściwymi radami narodowymi. Ponadto dekret stwierdza, że Ministerstwo Administracji Publ. zachowuje swoje uprawnienie nadzorcze w stosunku do samorządowych organów wykonawczych również o ile one działają jako władze kwaterunkowe.

V. Postępowanie. W sprawach przed władzami kwaterunkowymi i komisjami lokalowymi stosuje się zasadniczo

przepisy prawa o postępowaniu administracyjnym — z pewnymi zmianami. I tak dekret ogranicza pojęcie strony: stronami (dekret nazywa je „osobami interesowanymi w rozumieniu dekretu niniejszego”) są: właściciel lub zarządca nieruchomości, posiadacz lokalu (najemca, podnajemca) oraz osoba domagająca się przydzielenia jej tego lokalu.

Decyzje mogą być wydawane tylko w formie pisemnej. Gdy decyzja dotyczy przydzielenia lokalu wolnego, na cele publiczne, władza kwatunkowa może orzec, że decyzja ulega natychmiastowej wykonalności. Co należy rozumieć przez cele publiczne dekret bliżej nie wyjaśnia; w szczeg. można by mieć wątpliwości czy — poza instytucjami prawnopublicznymi, wymienionymi w art. 29 pkt. a) — odnosi się to również do przedsiębiorstw o charakterze społecznym lub działających w interesie publicznym (art. 17) oraz do spółdzielni o uznanym szczególnym znaczeniu gospodarczym wzgl. nawet do spółdzielni w ogóle.

Osoba interesowana (w rozumieniu dekretu) może wnieść odwołanie do właściwej Komisji lokalowej w ciągu 7 dni (a nie 14 jak zwykle w post. adm. po ogłoszeniu lub doręczeniu decyzji stronie skarżącej. Słowa „po ogłoszeniu” nasuwają pewne wątpliwości, skoro decyzje mogą być wydawane tylko na piśmie, — zaczęto ogłoszenie ustne nie jest wystarczające.

O terminie rozprawy zawiadamia się tylko osobę, która wniosła odwołanie i osobę na korzyść której zapadła zaskarżona decyzja (nie zawiadamia się więc wszystkich osób zainteresowanych w rozumieniu dekretu) — pisemnie lub ustnie, w sposób umożliwiający wzięcia udziału w rozprawie.

Orzeczenia Komisji lokalowych są prawomocne. Ponieważ wg. art. 73 ust. 2 prawa o postępowaniu admin. prawomocnymi (a nie tylko „ostatecznymi”) są decyzje, których nie można zaskarżyć również do sądów administracyjnych, można by z użycia tego terminu wysnuć wniosek, że orzeczenia Komisji lokalowych są wyjęte z pod sądownictwa administracyjnego. Pewien ekwiwalent stanowiłby w takim razie przepis art. 26 pkt. 5, który postanawia, że orzeczenia Komisji lokalowych mogą być zmienione w drodze nadzoru przez prezydja wojewódzkich rad narodowych (w Warszawie i Łodzi przez prezydium miejskiej rady narod.) „w przypadku stwierdzenia jawnego pogwałcenia przepisów dekretu”. Czy podobne kompetencje w stosunku do wojewódzkich komisji lokalowych będzie posiadać Państwowa Komisja lokalowa jest w świetle art. 30 wątpliwe.

Decyzje prawomocne są wykonywane przez zarząd miejski (gminny) wg. przepisów prawa o postępowaniu przymusowym w administracji z tym, że przymusowe usunięcie osób z lokalu może nastąpić tylko po wezwaniu ich do dobrowolnego opuszczenia lokalu po upływie 14 dni od dnia doręczenia takiego wezwania.

VI. Postanowienia karne. Za naruszenie przepisów dekretu są przewidziane kary zarówno sądowe jak i administracyjne. I tak np. za wchodzenie w posiadanie lokalu bez uzyskania przydziału, za oddanie w najem lokalu lub podnajęcie pomieszczenia sublokatorskiego osobie do tego nieuprawnionej grozi kara aresztu do lat 2 i grzywny do 100.000 zł lub jedna z tych kar. — Ponadto zarząd miejski (gminny) może osobę ukaraną prawomocnie na podst. art. 37 lub art. 38 dekretu pozbawić prawa przydziału mieszkania w danej miejscowości.

VII. Sprawy nieukończone prawomocnie w dniu wejścia w życie dekretu (13. 2. 1946) dotychczasowe komisje mieszkaniowe przekazują zarządowi miejskiemu. Sprawy zawisłe w sądzie mają być ukończone wg. dotychczasowych przepisów. Odwołania, które jeszcze nie wpłynęły do sądu, zostaną skierowane do właściwej komisji.

Natomiast w miejscowościach, których nie poddano przepisom dekretu, sprawy mieszkaniowe nie ukończone prawomocnie w dniu 13. 2. 1946 ulegają umorzeniu z mocy prawa.

Równocześnie z wejściem w życie dekretu o publ. gospodarce w kolonii stracił moc dekret z 7. 9. 1944 o komisjach mieszkaniowych.

W związku z tym powstaje szereg zagadnień, w szczeg. zaś ważne pytanie, czy budynki zniszczone wskutek działań wojennych, których gruntowny remont rozpoczął się między 13. 9. 1944 (data ogłoszenia dekretu o komisjach mieszkaniowych) a 21. 11. 1945 (data ogłoszenia dekretu o rozbiórce i naprawie budynków z 26. 10. 1945) — podlegają wskutek zniesienia tego dekretu przepisom dekretu o publicznej gospodarce lokalami. Budynki te nie podlegały ochronie art. 6 dekretu o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych w czasie wojny jako przynależące do mniejsze uprawnienia — i w stos. do nich stosował się nadal art. 10 pkt. c dekretu o komisjach mieszkaniowych (por. art. 6 i art. 13 pkt. 2 dekr. o rozb. i naprawie). Interpretacja logiczna przemawia za tym, że budynki te podlegają obecnie ochronie z art. 6 dekretu o rozbiórce i napr. — sprawa ta wymagałaby jednak osobnego omówienia.

dr M. Z.

Poradnik księgowego

Stworzenie rezerwy na udowodnioną lub uprawdopodobnioną nieściągalną wierzytelność.

Nawiązując do ostatniej części (Nowy dekret o pod. doch. str. 106) art. wstępnego możemy dla nieściągalnych wierzytelności stworzyć rezerwę. Przypuśćmy, że z posiadanej końcowej sumy wierzytelności zł 25.000 uprawdopodobniona nieściągalna kwota wynosi zł 3.000. Wówczas rachunek odbiorców zamykamy pełną wartością końcową bilansem zamknięcia, zaś dla nieściągalnej pretensji zł 3.000 tworzymy rachunek: „Rezerwa na nieściągalne wierzytelności”, który uznajemy na ciężar rachunku „Strat i zysków”.

Odbiorcy	
Obroty 25.000,—	B. Z. 25.000,—
Bilans zamknięcia	
Odbiorcy 25.000,—	Rezerwa na nieściąg. wierzytel. 3.000,—
Rezerwa na nieśc. wierzytel.	
Bil. Zamk. 3.000,—	S. i Z. 3.000,—
Straty i Zyski	
Rezerwa na nieściąg. wierzytel. 3.000,—	

Stworzona w ten sposób rezerwa stanowiłaby czynnik kontrolny w stosunku do niewypłacalnego odbiorcy.

Gdyby, się po kilku latach znalazły pozytywne warunki odzyskania straconej wierzytelności, wówczas z jednej strony umniejszilibyśmy rezerwę, z drugiej natomiast suma ta wystąpiłaby na rachunku strat i zysków jako zysk.

Np.: Z wyżej nieściągalnej wierzytelności otrzymaliśmy zł 2.000,—.

Odbiorcy	
	Kasa 2.000,—
Kasa	
Odbiorcy 2.000,—	
Rezerwa na nieśc. wierzytel.	
S. i Z. 2.000,—	Bil. Otw. 3.000,—
Bil. Z. 1.000,—	
3.000,—	3.000,—
Straty i zyski	
	Rez. na nieściąg. wierzytel. 2.000,—

Zapas towarów a zysk z przedsiębiorstwa.

W zespole poszczególnych składników inwentarza początkowego i końcowego szczególne znaczenie posiada wartość towarów. Jego wpływ na wynik końcowy działalności przedsiębiorstwa najjaskrawiej wypuklać się będzie za miniony okres gospodarczy 1945. Kupiec-detalista obejmując

swoj dawny warsztat pracy przejął między innymi towar poniemiecki, wyceniony w inwentarzu w wartości poważnie niższej od w międzyczasie nowozakupionego. Przy końcu roku gospodarczego otrzymał wartość posiadanych towarów znacznie większą z dwóch zasadniczych i dostatecznie zrozumiałych przyczyn, mianowicie:

1. różnicy ceny jednostkowej towaru poniemieckiego, nowonabytego, (ten ostatni jest znacznie wyższy),
2. zwiększenia stanu posiadania towarów tak pod względem ilościowym, jak i wartościowym.

Jeżeli więc wartość przejętych towarów poniemieckich wynosiła zł 70.000,—
zaś w dniu 31. grudnia 1945 r. „ 200.000,—

wówczas różnica zł 130.000,—

stanowi zwiększenie stanu majątkowego przedsiębiorstwa i o tę sumę dodatkową podwyższa zysk przedsiębiorstwa.

Przykłady:

założenie I. wartość towarów w dniu 1. 3. 1945 r. zł 10.000,—
„ „ „ 31. 12. 45 r. zł 10.000,—

Rk. Towarów

stan początk.	10 000,—	sprzedaż	60.000,—
zakup	55.000,—	stan końc.	10.000,—
zysk	5.000,—		
	70.000,—		70.000,—

Równa wartość początkowa i końcowa nie zmienia zysku brutto na obrocie towarami.

założenie II. wartość towarów w dniu 1. 3. 1945 zł 10.000,—
„ „ w dniu 31. 12. 45 zł 40.000,—

Rk. Towarów

stan początk.	10 000,—	sprzedaż	60.000,—
zakup	55 000,—	stan końc.	40.000,—
zysk	35.000,—		
	100.000,—		100.000,—

Dodatnia różnica wartości końcowej rewanentu towarów zwiększa o nią zysk brutto.

(30.000— + 5.000,— = zł 35.000,—)

założenie III. wartość towarów w dn. 1. 3. 1945 zł 10.000,—
„ „ w dn. 31. 12. 45 r. zł 8.000,—

Rk. Towarów

stan początk.	10.000,—	sprzedaż	60.000,—
zakup	55.000,—	stan końcowy	8.000,—
zysk	3.000,—		
	68.000,—		68.000,—

Ujemna różnica wartości końcowej rewanentu towarów zmniejsza zysk brutto na obrocie towarowym.

(5.000,— — 2.000 — = zł 3.000,—)

Ustalenie miesięcznego dochodu, jako podstawy do uiszczenia miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy.

Celem ustalenia dochodu brutto za dany miesiąc potrzebne są następujące wartości:

1. wartość towarów na początku danego miesiąca,
2. „ „ zakupionych w danym miesiącu,
3. „ „ sprzedanych w danym miesiącu,
4. przeciętny zysk brutto procentualnie w stosunku do sprzedanych towarów.

Posiadając powyższe dane łatwo obliczyć wartość rewanentu towarów w końcu miesiąca wg. wzoru:

Wk. T. = Wp. T. + Z. T. — (Sp. T. — Z.)

Wp. T. — wartość początkowa towarów

Z T. — zakup towarów

Sp. T. — sprzedaż towarów

Z. — zysk brutto.

Przykład:

stan początk. na podstawie inwentarza (1. 1. 46) zł 15.000,—
zakup w styczniu 1946 r. „ 40.000,—
sprzedaż w styczniu 1946 r. „ 65.000,—
przeciętny zysk brutto w % od sprzedaży 20%
Wk. T. = 15.000,— + 40.000,— — (65.000,— — 13.000,—) = 3.000,—

W układzie tabelarycznym:

Styczeń 1946

15.000,—	zapas początkowy	zapas końcowy	3.000,—
40.000,—	zakup	sprzedaż	65.000,—
13.000,—	zysk brutto		
68.000,—			68.000,—

Odliczając od zysku brutto koszty prowadzenia przedsiębiorstwa otrzymamy zysk netto.

W następnym miesiącu zakup wynosił zł 55.000,—, sprzedaż zł 60.000,—. Postępując analogicznie otrzymamy następujące rozwiązanie:

Luty 1946

3.000,—	zapas początkowy	zapas końcowy	10.000,—
55.000,—	zakup	sprzedaż	60.000,—
12.000,—	zysk brutto		
70.000,—			70.000,—

Obliczenie zysku brutto oraz ustalenie rewanentu końcowego towarów będzie tym dokładniejsze, im trafniej wyprzedkujemy przeciętny procent zysku brutto od sprzedaży. W roku ubiegłym dobrym sprawdzianem będzie rzeczywisty stosunek procentowy na podstawie sprawozdania za miniony okres gospodarczy 1945 r.

mgr M. N.

Komunikaty Wlkp. Związku Zrzeszeń Kupieckich

Przesunięcie terminu Zjazdu Delegatów Naczelnej Rady.

Podajemy do wiadomości, że wyznaczony termin Zjazdu Delegatów Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich R. P. na 13 i 14 kwietnia br. został przesunięty na 4 i 5 maja br. Zjazd odbędzie się w Łodzi w sali Urzędu Wojewódzkiego. Program Zjazdu nie uległ żadnym zmianom. Z ramienia Wielkopolskiego Związku Zrzeszeń Kupieckich uda się na Zjazd delegacja w składzie 10 osób.

Kupiectwo obraduje.

W niedzielę, dnia 24 marca 1946 r. odbyło się walne zebranie Zrzeszenia Kupców Branży Spożywczej w Poznaniu, poprzedzone mszą św. za poległych, zamęczonych w obozach, zaginionych i zmarłych członków.

W obradach wzięli udział z ramienia władz: kierownik handlu z Wojewódzkiego Wydziału Aprowizacji i Handlu, p. Ren, z Izby Przemysłowo-Handlowej, p. mgr Wajcht oraz wiceprezes Wielopolskiego Związku Zrzeszeń Kupieckich, p. Szulc. Obszerny referat na temat sytuacji detalicznego kupiectwa branży spożywczej wygłosił p. mgr Wiesiołowski, uwypuklając najważniejsze prace dokonane w ciągu minionego roku. Podkreślił, że Zrzeszenie Kupców Branży

Spożywczej jako pierwsze uznało konieczność zorganizowania się i dało podwaliny do powstania innych zrzeszeń i Związku Zrzeszeń. P. Ren udzielił szereg wyjaśnień na interpelacje członków oraz omówił najważniejsze rozporządzenia dotyczące kupców branży spożywczej. Podkreślił na leży samorzutnie zainicjowaną zbiórkę na odbudowę ratusza poznańskiego i uchwaloną rezolucję, wzywającą całe kupiectwo do składania dobrowolnych darów na ten cel oraz sprawę kształcenia zawodowego członków Zrzeszenia. Kurs z zakresu księgowości i ustawodawstwa skarbowego, rozpoczęty w pierwszych dniach marca, jest pierwszym etapem w ramach ogólnego dokształcania zawodowego członków Zrzeszenia. Dalsze kursy obejmą naukę o handlu wraz z korespondencją, reklamę i technikę reklamy, towaroznawstwo, naukę o Państwie i stanowić będą całokształt wiedzy fachowej.

Dnia 31 marca 1946 r. odbyło się walne zebranie Zrzeszenia Zarej. Kupców Branży Opałowej Woj. Poznańskiego w Poznaniu. Sprawozdania prezesa i członków zarządu wykazały, że zrzeszeni kupcy branży opałowej spełnili dobrze swoją rolę w okresie zimowym, przeprowadzając racjonalne rozprawdzenie węgla i koksu wśród mieszkańców miasta Poznania i nie dopuszczając do zwyżki cen materiałów

opałowych. Przez swą ścisłą współpracę z władzami oraz organizacjami społecznymi przyczynili się — pomimo trudności transportowych — do sprowadzenia większych partii węgla i koks w okresie zimowym. Referat p. mgr Koniecz-

nego z Izby Skarbowej na temat aktualnego ustawodawstwa skarbowego dał członkom obraz całokształtu obciążeń fiskalnych w odniesieniu do ich branży.

Wiadomości różne i komunikaty:

Święcone dla żołnierzy.

Nadchodzą pierwsze po zakończeniu wojny Święta Wielkanocne, których obchód w wolnej Polsce zawdzięczamy poświęceniu się i bohaterstwu żołnierza polskiego, wobec czego nie wolno nam zapomnieć przede wszystkim o przebywającym w szpitalu żołnierzu rannym i pozostającym jeszcze bez pracy żołnierzu zdemobilizowanym oraz o sierotach i wdowach żołnierskich.

W celu obdarowania wymienionych skromnym tradycyjnym „Święconym” zawiązać się Komitet Wykonawczy na stoł. miasto Poznań pod protektoratem wojewody Poznańskiego ob. dr Widy - Wirskiego, Jego Eminencji ks. arcybiskupa Dymka, dowódcy Okręgu Wojskowego generała dywizji ob. Strażewskiego i prezydenta miasta ob. mgr Sroki.

Izba Przemysłowo-Handlowa apeluje do wszystkich kupców i przemysłowców o składanie obfitych datków.

Składki przekazywać wzgl. wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego, Banku Związku Spółek Zarobkowych, Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu, zaznaczając na przekazie „Święcone dla żołnierzy”.

Prezes Dyrektor:
(—) S. Kałamański (—) dr St. Waschko

Gwarancje Przedsiębiorstw Prywatnych na zabezpieczenie umów handlowych.

W myśl uchwały Prezydium Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1946 przedsiębiorstwa prywatne, zamierzające kupować w przedsiębiorstwach lub instytucjach państwowych surowce, półfabrykaty lub wyroby gotowe, winny jednocześnie z zamówieniem wnieść do Banku Gospodarstwa Krajowego tytułem kaucji sumę równą co najmniej 50% wartości zamówienia. Przypadki odstąpienia od zasady pobierania kaucji w wysokości 50% wartości zamówienia ustalają właściwi ministrowie w porozumieniu z prezesem C. U. P.

Kaucja ma być złożona w obligacjach pożyczek państwowych lub innych państwowych papierach wartościowych, emitowanych tak jedne jak i drugie, po dniu 1 stycznia 1945 r. Obligacje i papiery wartościowe winny posiadać wszystkie kupony, których termin płatności w dacie złożenia jeszcze nie nastąpił i przyjmowane będą po kursie nominalnym. W wyjątkowych wypadkach, za zgodą zainteresowanych przedsiębiorstw lub instytucji państwowych, kaucja może być złożona w gotówce. Kaucja będzie złożona na specjalny rachunek winkulowany ściśle określonego przedsiębiorstwa lub instytucji państwowej, z wyszczególnieniem rodzaju umów, których wykonanie ma zabezpieczać.

Kaucja pozostaje w depozycie Banku przez cały czas, w ciągu którego składający kaucję pozostaje w stosunkach handlowych z danym przedsiębiorstwem lub instytucją państwową. Z kaucji tej zainteresowane przedsiębiorstwo lub instytucja państwowa ma prawo pokryć, z pierwszeństwem przed innymi wierzycielami składającego kaucję, wszystkie swoje należności w kapitale, odsetkach i kosztach, przypadające z zawartych między stronami umów handlowych.

W wypadku gdy przedsiębiorstwa, lub instytucje państwowe nie będą w stanie pokryć w całości zgłoszonych zapotrzebowań na towary, ustala one wysokość przydziałów dla poszczególnych odbiorców odpowiednio do stosunku, w jakim złożona kaucja pozostaje do wartości zamówienia na dany okres rozdziałczy.

Złożona kaucja może być wycofana w całości albo zmniejszona za pisemną zgodą zainteresowanego przedsiębiorstwa lub instytucji państwowej, jeżeli w danej chwili żadne należności od składającego kaucję nie przypadają.

Kursy dokształcające w zakresie kierownictwa wodociągów i kanalizacji.

Ministerstwo Odbudowy w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia, stwierdzając ogromny brak technicznych sił fachowych zakładów użyteczności publicznej, takich jak wodociągi i kanalizacja, zwłaszcza na terenie Ziemi Odzyskanych, oraz konieczność podniesienia poziomu technicznego tych zakładów zainicjowało uruchomienie w Warszawie jednomiesięcznego kursu dokształcenia w zakresie kierownictwa wodociągów i kanalizacji miast.

Na konferencjach w Biurze Zakładów i Urzędzeń użyteczności Publicznej Ministerstwa Odbudowy z udziałem rzeczoznawców ustalono i opracowano budżet i program wykładów i ćwiczeń tego kursu, którego termin oznaczono od 24. IV. do 22. V. b. r.

Wymieniony kurs będzie miał doniosłe znaczenie dla zakładów wodociągowych i kanalizacyjnych, szczególnie na Ziemiach Odzyskanych, gdzie po Niemcach przejęto znaczną liczbę tego rodzaju zakładów, a odczuwa się dotkliwy brak fachowców i konieczność należytego utrzymania tych zakładów.

Ministerstwo Odbudowy, finansując ten dokształcający kurs, zwróciło się do ob. ob. wojewodów o rozpowszechnienie na sił technicznych zarówno Wojewódzkich Wydziałów Odbudowy i Dyrekcji Odbudowy, jak i w porozumieniu z Zarządami Miast — pracowników komunalnych przedsiębiorstw użyteczności publicznej.

Ministerstwo Odbudowy zwraca się też do zainteresowanych ministrów i organizacji zawodowych o poparcie kursu.

O wszelkie informacje należy zwracać się do Biura Zakładów i Urzędzeń Użyteczności Publicznej Ministerstwa Odbudowy (Warszawa, Al. Stalina 38, III piętro, tel. 88001 — wewn. 49).

HANDEL ZAGRANICZNY.

Pasporty na wyjazd na Targi w Lyonie i w Paryżu.

Z związku z wzięciem przez Polskę udziału w Targach w Lyonie i w Paryżu, Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego wyjaśniło, że nie zamierza wydać kontyngentu paszportu na wyjazd do Francji w tym celu, lecz będzie tak jak zawsze badać każdy wniosek o zezwolenie na wyjazd indywidualnie, pod kątem widzenia potrzeby i celowości wyjazdu w interesie gospodarki państwowej. Wnioski muszą być szczegółowo umotywowane i zaopiniowane przez terytorialnie właściwą Izbę Przemysłowo-Handlową oraz Zrzeszenie Eksporterów i Importerów R. P. Wymienione Zrzeszenie opiniuje wyłącznie podania swych członków.

Pozwolenia na przywóz.

Przedsiębiorstwa, które nie zajmują się importem zaowodowo, lecz zainteresowane są w przywozie tylko w sporadycznych wypadkach, mogą nie należeć do Zrzeszenia Eksporterów i Import. R. P., natomiast ich podania o pozwolenia przywozu stosownie do tymczasowej instrukcji winny być opinowane przez terytorialnie właściwe Izby Przemysłowo-Handlowe oraz przez Zrzeszenie Eksporterów i Importerów.

Oferty firm zagranicznych.

1. Firma I. Tall F. & E. Oikim w Beyrouth (Syria) Rue de l'Argentine, pragnie przyjąć przedstawicielstwa firm polskich na artykuły różnych branż, które mogłyby być eksportowane do Syrii. Koresponduje w języku francuskim.

2. Firma Astra Mercantile Co. w Nowym Yorku 17 N. Y., 475 Fifth Avenue, oferuje swe usługi jako agent zarówno przy zakupie i sprzedaży różnych towarów oraz pragnie przyjąć przedstawicielstwa firm polskich na Amerykę.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska
Agencja Reklamy Fr. Krajna —
Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Rataj-
czaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków
Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V-4085
Cena numeru 10,— zł, prenumerata
kwartalnie 100,— zł

Młynki do
kawy
pleprzu
maku

Maszynki do krojenia chleba

Karol BIŁOWICKI i Ska Cieszyn

Przedstawicielstwo oraz generalna sprzedaż hurtowa na
miasto Poznań, województwo i ziemie Lubuską

M. Mielcarski Poznań

Rzeczypospolitej 8 telefon 43 18

Wysyła się również za zaliczeniem pocztowym

Druki dla rachunkowości
budżetowej

poleca

księgowosc
przebitkowa

„Perfecta”

Poznań, Kantaka 8/9 — Tel. 26-80

Palarnia kawy Malecki-Wański

POZNAŃ, Szewska 7

tel. 31-66

kupujemy i przyjmujemy

kawę surową do palenia

WIELKOPOLSKA HUTA SZKŁA GOSTYN

po l e c a w partiach wagonowych
i drobnych

butelki typu monopolowego
sodówki
bordówki
koniakówki

S p r z e d a ż :

**CENTRALA ZAOPATRZENIA I ZBYTU
DYREKCJI PRZEMYSŁU MIEJSCOWEGO
POZNAŃ, UL. CHEŁMOŃSKIEGO 10**

DYREKCJA telefon nr 68-03

WYDZIAŁ SPRZEDAŻY tel. 74-18

Przedstawicielstwo

ŁÓDZ, ul. Andrzeja 7

CENTRALA HANDLOWA

PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

HURTOWNIA WOJEWÓDZKA nr 9

Poznań, Mickiewicza 28 tel. zbior. 18-66

Dział sprzedaży 27-92

Skrót teleg. „CHEMOHURT — POZNAŃ“

Dostarcza wagonowo produkty wszystkich chemicznych
fabryk Państwowych i będących pod Zarządem Państwowym

P o l e c a

również w mniejszych ilościach wszelkie chemikalia ze swe-
go składu konsygnacyjnego w Poznaniu. Sprzedaje chemi-
kalia nieorganiczne, organiczne i farmaceutyczne, farby
i lakiery, artykuły chemii stosowanej, wyroby gumowe i two-
rzywa sztuczne, produkty tłuszczowe itp.

Na życzenie służymy ofertami